

Türkiye Şark Ordusu hakkında

Kâzım Karabekir Paşa'nın kumandası altındaki Türkiye Şark Ordusu Daşnakları tarumar ederek kars ve Aleksandropol mevki-i müstahkemlerini işgal etmesi üzerine, Türklerin Azerbaycan'da taarruz edeceği ve Kafkasya'da Türkiye ordusunun işirakiyle Şûrâlar Rusyası'na karşı yeni bir cephe hazırlanmışöylenmeye Anadolumliliyetçileri aleyhinde propafanda yapılmaya başlamıştı. Efkâr-ı umumiyede ve hükümet dairelerinde husule gelen şüphe üzerine Moskova tarafından Türkiye Şark Ordusu'yla görüşmek üzere Y. Mdivani'nin riyaseti altında beş kişilik bir heyet gönderilmişti. Bu heyet vazifesini ifâ ettikten sonra Erivan tarikiyle Bakû'ya avdet etmiştir. Gazetemize mezkûr heyet âzâsından biri tarafından bu bapta âtıdeki malûmat verilmiştir.

— Heyetin başlıca üç vazifesi vardı; Türkiye - Ermenistan arasında sulh akdi için vesatet etmek. Türklerin Rusya'ya karşı olan vaziyetlerini tayin etmek. Rusya ve Türkiye arasında siyasi ve askerî ittifak akd etmek için zemin hazırlamak. Bunlardan birincisini kabul ettiremedik. Buna da başlıca sebep, Daşnak heyet-i Murahhasasının vaktiyle Rusya Şûrâlar Cumhuriyetinin vesa tetini kabul etmemesi olduğu anlaşıldı. Buna binaen, resmen Kâzım Karabekir Paşa'dan cevapı red aldık. İkinci meseleye gelince, Türkiye'nin Antanta ile uyuşmadığına ve uyuşmak ihtimali de olmadığına kanaat hasıl ettik. Aynı zamanda Rusya inkılâbına, Şûrâ Cumhuriyetine ve Kızıl Ordu'ya karşı umumî bir muhabbet olduğunu hissettik. Gerek Kâzım Karabekir Paşa, gerek zabıt yoldaşları ve gerek askerler umumiyetle kendilerini inkılâp ordusu addediyorlar. Kızıl Rusya'nın tabii müttefiki olduklarını beyan ediyorlar; İngilizlere karşı müthiş bir düşmanlık ve Ruslara büyük bir teveccüh ve muhabbet gösteriyorlar. Rusya ve Türkiye arasında siyasi bir ittifak akd etmek mese-

lesini Karabekir Paşa ve yoldaşları büyük bir memnuniyetle kabul ettiler. Ankara Millet Meclisi de bunu hüsnü telâkki etmiş olacak ki, derhal âzâlar intihap ederek Ankara'dan yola çıkarmış; Ali Fuat Paşa, Yusuf Kemal ve Rıza Nur Beylerden müteşekkil olan Türk heyeti yakında Bakû'ya vâsıl olacaktır. Karabekir Paşa'nın şahsına ve askerine dair malûmat istiyorsunuz. Kumandan Paşa daha genç, fakat pek münevver ve gayet yakışıklı bir askerdir.

Kendisi bizim yoldaşlar üzerinde güzel bir intiba bırakmıştır. Tab'an demokrat olan bu cesur asker gerek zabitan ve askerler ve gerek ahali arasında vilâyet-ı şarkiyede pek büyük bir mevki ve umumun muhabbetini kazanmıştır.

Erzurum'da öksüz çocuklar için vücuda getirdiği mektepler ve sanayi müesseseleri ve Antanta'ya karşı isyan ve millî kıyam vücuda getirmekte, birinci safta olması ve bugün şark cephesindeki büyük muvaffakiyeti kendisinin Türkiye'de nasıl mühim bir şahsiyet olduğunu göstermeğe kâfidir. Karabekir Paşa'nın zabitan ve askerleri gayet muntazam bir disipline tâbi olmakla beraber aralarında muamele arkadaşcasındır. Sırma apoletleri ve seritleri kaldırmışlardır. Umumiyetle asker ve zabitan inkılâp ruhuyyla meşbûdur. Karabekir Paşa ve arkadaşları istikbalde içtimâi inkılâbın galebesine emin oldukları için bugünden Türkiye'de Komünizm hakkında milleti tenvir ve ir-

şad etmeğe ve teşkilât yapmağa taraftardır. Erkân-ı Harbiye Reisi Kâzım Bey de gayet yüksek meziyetlerle muttasıftır. Türkiye Şark Ordusu'nu şimdiden Şark'ın inkılâbına rehberlik edecek bir meş'ale telâkki etmek mümkündür.

Fırka hayatı

Merkezî Heyetin Azimetî

Eylül'de Bakû'da toplanan Türkiye Komünist Teşkilâtı'nın birinci kongresi Türkiye'nin bilcümle sosyalist cereyanlarını tevhide ve "TKF"nin teşekkülüne imkân bahşetmişti. Kongre tarafından intihap olunan Merkezî Heyet geçen aya kadar Bakû'da kalarak Türkiye'ye muhtelif memuriyetlerle bazı yoldaşları izam ile ikfata emişti. Son zamanlarda Anadolu'nun her tarafında Komünist hareketlerin hissolunacak derecede alenî ve vasî bir şekil kesbetmesi üzerine bizzat TKF Merkezî Heyeti dahi Ermenistan Şûrâlar Cumhuriyeti tarikiyle Anadolu'ya müteveccihen azimet etmiştir.

Merkezî Heyetin hareketinden mukaddem Bakû'da mevcut Türk Komünistlerinin başlıcalarını toplayarak firkanın taktikasını müzakere etmiş ve umumiyetle geçen nüshamızda neşrolunan taktika beyannamesi kabul olunmuştur.

Merkezî heyet mezkûr istisare şûrasında Türkiye'de her suretle Bakû Kongresinin mukarreratı dahilinde

Haricî Büro

TKF'nin Merkezî Heyeti Bakû'da üç âzâdan mürekkep bir (Haricî Büro) terketmiştir ve fırkanın her türlü muamelât ve revabâtı bu büro tarafından temin olunacaktır.

Kırmızı Ordu Klübü'nde Bir Miting

2 Kânunusanide Bakû'da Kırmızı Ordu Klübü'nde Türk Kızıl Alayı ile Rusya'nın muhtelif mahallerinden memleketlerine sevk olunmak üzere Bakû'ya gelmiş bulunan üçyüz kadar Türk üserasının iştirakiyle bir miting akd olunmuştur. (s. 3)

TKF MH Haricî reisi İsmail Hakkı ve âzâsından Ahmet Cevat yoldaşların siyaset-i umumiye ve Türkiye'nin dahilî ve haricî vaziyeti hakkında verdiği izahat istimal olunduktan sonra, ittifak-ı ârâ ile âtideki karar kabul olunmuştur. Cihangir kapitalistler umum şarkın ve hususiyetle Türkiye'nin ezeli düşmanıdır. Ancak, o zâlimlerin maksadı umum şarkı esir ve âciz bir müstemleke halinde ve zincir altında tutmaktır.

Türkiye'de hiçbir hükümet vatana karşı büyük bir hiyanet irtikâp etmeksizin cihangirlerden hiçbirlikle akd-i ittifak edemez. Türkiye'nin fakir işçi ve çiftçi sınıfları yalnız diğer cihan proleterleriyle birleşebilir. Bütün dünyanın amele ve çiftçi sınıflarını kurtarıp hâkimiyete geçirecek cihan inkılâbı Türkiye fikarasını da tahlis edecektir.

Yaşasın bütün dünya işçileri bayrağı altında toplanan Üçüncü Enternasyonal.

Merkezî Heyet Hakkında haberler

Bu hafta aldığımız malûmata nazaran TKF MH Anadolu'da resmî ve gayr-i resmî makamlar ve mahfiller nez-

müştür.

Yalnız orduda ve proleter sınıfların organizasyonlarında değil, hükümet dairelerinde bile Komünistlik halaskâr bir cereyan olarak telâkki ediliyor.

Ayrıca MH'le Anadolu BMM reisi arasında cereyan eden muhaberede, Ankara'dan mes'ul bir yoldaşın / izamı arzu arzu edilmisti. Bu ke-re MH'in Anadolu'ya nakl-i faaliyet etmesiyle bizce pek mühim olan bu arzu husule gelmiş oluyor.

MH Kars'tan hareket etmeden mukaddem âtideki telgrafnameyi Ankara'ya çekmiş ve memul dairesinde muvafakat cevabı almıştır.

Ankara BMM Riyasetine keşide edilen telgraf hülâsası (Kopyası Ankara'da Türk Komünistlerine) Memleketimizde Komünist Fırkasının kanuniyet kazanmış olmasını, senelerden beri muhtelif memleketlerde amele ve rençberlerin istihlâsı hareketlerine iştirak eden Türk Komünistleri büyük bir memnuniyetle karşıladılar. TBMM Hükümeti bu eseriyle halkın ekseriyet-i mazlumesini tahlise matuf olan maksad-ı esasisine ne kadar derin bir idrak ile bağlı olduğunu isbat etmiştir. İstilâci ecnebi kuvvetlere ve bu kuvvetlerin nüfuzu altında kalan İstanbul'a karşı millî hudutları müdafaa etmek üzere silâha sarılan Anadolu hiç şüphesiz Türkiye tarihinde yepyeni bir devir açmış oluyor. Bakû kongresiyle tessüs eden (Türkiye Komünist Fırkası) bu devrin tam bir zaferle tetevvüc edebilmesi için emperyalistlere karşı açılan mübareze cephesinin kuvvetlendirilmesine ve halkın geniş tabakaları içinde memleketin iktisadî esaretten halâsı ve istiklâl-i tam ihraz eylemesi gayesinin intişar eylemesine çalışmak üzere memleketi nakl-i faaliyete karar vermiştir.

Maksadımız, memlekette müdafaa cephesini hafif dü-

şürmek ihtimali olan her türlü harekete muarız ve bu hususta bütün mümkünatı istimal ederek hükümete müzahir olmak ve TKF'nin Avrupa proletarya teşkilatları nezdindeki mevki ve nüfuzunu memleketin temin-i hürriyet ve istiklâlî hizmetine vaz'eylemek noktaları etrafında hülâsa olunabilir.

2-1-1921

Müdafaa-i Milliye Hareketine Hiyanet Edenlere Karşı

Rusya dahilinde seyahat maksadıyla Anadolu'dan Kars'a muvasalat eden bazı zevatın isal ettiği haberlere göre "Çeteci Ethem Bey" namındaki şahıs âhiren müdafaa-i milliye cephesini terk ederek / Yunan tarafına firarı irtikâp etmiştir. Ethem'in cereyan eden muhakemesi esnasında Ankara'da müteşekkil Komünist fırkalardan birine mukayyet olduğu ve Eskişehir'de çıkan "Yeni Dünya" gazetesi-nin vaktiyle mezkûr şahsı bazı neşriyatıyla müdafaa ettiği ve güya bu gazeteye Mustafa Suphi yoldaş tarafından Süleyman Sami yoldaş vasıtasıyla inkılâbın tesri için iki milyon lira gönderildiği zikr olunmuş imiş. Fırkamızın böyle bir hadiseye teşrik edilmesi ancak muhaliflerimizin eser-i âğraz ve ifadatıdır. Fırkamız tarafından ne "Yeni Dünya" ya ne de diğerlerine hiçbir para gönderilmediğini alenen söylemekle beraber, bu fırsatla harekât ve müdafaa-i milliye hakkındaki imkan ve hissiyatımızı da izhara müsarnat eyleyiz. Türk milletinin istihlâsı yolunda dilirâne iki senedenberi devam eden müdafaa-i milliye bir hareketi mahalliye olmaktan ziyade, Avrupa emperyalistlerinin baştan başa istimlâk ve istismar etmek istediği şark dünyasına ait umumî kurtuluş hareketlerine şanlı bir mebde-i tarih teşkil etmektedir. Anadolu hareket-i milliyesi, memleketin bugünkü şerait-i içtimaiye ve iktisadiyesi nazar-ı itibare alındığı takdirde, şark milletlerinin mukadderatı üzerinde, Rusya'da inkişaf eden proleter inkılâbının müterakki kapitalist memleketlerdeki inkılâp harekâtı üzerinde oynadığı role mümasil bir âmiliyet icra edecek mahiyettir. Bakû'da içtima' eden muhtelif Türkiye Komünist teşkilatları kongresinin mukarreratıyla teşekkül

ve Üçüncü Enternasyonal saflarında ahz-ı mevki eden TKF dünya hareketlerinin şarkta millî şekiller altında tebarüz eden in'ikaslarındaki mânâyı tamamıyla müdriktir; Anadolu'nun millî hareketini ızzar veya herhangi bir suretle işkal edecek her teşebbüs nazarımızda umumî inkılâp ve istihlâs gayesine bir hiyanettir; biz Ethem ve hempalarını tel'in ve binaenaleyh bu gibilerle hiçbir zaman münasebette bulunmamış olduğumuzu ve bulunmayacağımızı katiiyen ilân ederiz. Bu beyanatımızın hareketimize tamamıyla tevafuk ettiğine iki senedenberi bilâfâsıla devam eden neşriyatımız da şahittir.

490

TÜRKİYE